

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ В ХХІ СТОЛІТТІ

Збірник тез доповідей

Першої науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти

ОДЕСА

2021

Зміст

Програма конференції	9
СЕКЦІЯ 1 ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ Керівник – Кузнєцова Неля Вікторівна , кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту	14
Анненков С.В. ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ В ЗЗСО	14
Березюк Д.І. ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	17
Воронцова-Лісницька Г.О. ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК УМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИМІРЮВАННЯ ЗНАНЬ СУДЕНТІВ ЗВО	21
Гончарова А.В. МІСЦЕ МЕТОДІВ АКТИВНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	24
Гриньова М.В. РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ НУШ	27

<p>Гуменюк Т.В. ФОРМИ І МЕТОДИ КЕРІВНИЦТВА САМОСТІЙНОЮ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</p>	32
<p>Крищук К.І. АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО НАВЧАННЯ У ВНЗ</p>	35
<p>Молла В.П. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ</p>	39
<p>Устінова І.М. ТЕСТОВА ТЕХНОЛОГІЯ: ЗМІСТОВИЙ АСПЕКТ ПОНЯТТЯ</p>	41
<p>Червонюк В.П. УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА</p>	45
<p>Черемховська О.О. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ: СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ І СТРУКТУРА</p>	49
<p>СЕКЦІЯ 2 ІННОВАЦІЙНІСТЬ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ВИМОГИ ТА ВИКЛИКИ Керівник – Кисельова Ольга Ігорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту</p>	53

<p>Богацький Д.Ю. ФЕНОМЕН ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ ФІНЛЯНДІЇ</p>	53
<p>Бурдюжа Є.А. ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ</p>	57
<p>Жавко О.А. ПАРТНЕРСЬКА ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ТА РОЗВИТОК САМОПОВАГИ УЧНІВ: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ</p>	60
<p>Кравець Н.Ю. ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПЕДАГОГА: ФІЛОСОФСЬКО- ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ</p>	64
<p>Леженко І.В. КУЛЬТУРА ДІЛОВОГО МОВЛЕННЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ</p>	68
<p>Мергут С.І. ОСВІТНІЙ ХАБ ЯК СКЛАДОВА ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ</p>	73
<p>Руденко Г.О. МІСЦЕ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ</p>	78

<p>Солнцева О.А. ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА</p>	81
<p>Торкіна К.М. МОТИВАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p>	86
<p>СЕКЦІЯ 3 ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНІХ ЗМІН Керівник – Рищак Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту</p>	89
<p>Болтунова А.Г. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</p>	89
<p>Бондар О.В. СТВОРЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГА ЗАСОБАМИ САМООСВІТИ</p>	93
<p>Бурлакова Ю.О. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ЯК НАЙВИЩИЙ РІВЕНЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p>	95
<p>Ганжий В.Ю. РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДШОГО ПІДЛІТКА</p>	98

<p>Гончарова О.К. ОБГРУНТУВАННЯ ВИВЧЕННЯ І СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК В УЧНІВ»</p>	102
<p>Крамар Н.А. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ У ПІДЛІТКІВ</p>	107
<p>Наконечна С.О. ПЕДАГОГІЧНА РЕФЛЕКСІЯ ЯК ЗАПОРУКА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ВЧИТЕЛЯ</p>	110
<p>Останіна А.О. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТЬ «ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ», «ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ» ТА «ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ»</p>	112
<p>Поліщук А.В. ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПРОБЛЕМА</p>	118
<p>Ростіянов Б.Ю. ВЕЛЕТЕНЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПЕДАГОГІКИ ДОБИ НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ</p>	123
<p>Чегодар Ю.С. МОТИВАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ УПРАВЛІННЯ НОВОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ШКОЛОЮ</p>	128

3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: [навч. посіб.] / І.М. Дичківська – К.: Академвидав, 2004. – 320 с.
4. Нові технології навчання: [Наук.-метод. зб.] – Вип.29. – К., 2001. – 235 с.
5. Євтушевський В. Управління інноваційним розвитком у вищих навчальних закладах України / В. Євтушевський // Проблеми освіти. – 2008. – Вип. 54. – С. 13–19.

**Гриньова Марія Василівна,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»**

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ НУШ

Концепція Нової української школи, визначаючи основну мету шкільної освіти як формування в учнів компетентностей, потрібних для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці, особливу увагу акцентує на процесах розвитку, виховання і соціалізації учнівства [1, с. 7, 10]. При цьому ключові компетентності розглядаються як такі, «яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування, і які здатні забезпечити особисту реалізацію та життєвий успіх протягом усього життя» [1, с. 10].

У нашому дослідженні ми зосередимось на взаємозв'язку лідерства та соціальних навичок - й проаналізуємо, яку роль відіграє визначення компетентнісного підходу як одного із ключових підходів Нової української школи у сприянні розвитку лідерських якостей особистості.

Підтримуючи позицію Ю. Белікової, ми висловлюємо думку про те, що більшість із сучасних теорій лідерства в тій чи іншій мірі апелюють до концепції емоційного лідерства, яка, в свою чергу, заснована на теорії емоційного

інтелекту [2, с. 7]. Так, розробники цієї концепції Д. Гоулман, Р. Бояціс та Е.Маккі стверджують, що «Видатні лідери заохочують нас до дій. Вони запалюють в нас пристрасть і пробуджують найкращі якості. Коли ми намагаємось пояснити, чому так ефективно працюємо, то говоримо про стратегію, бачення або сильні ідеї. Але реальність значно примітивніша: виняткові лідери працюють з емоціями» [3, с. 23].

Відповідно до концепції емоційного лідерства перелік особистих якостей лідера містить:

- самосвідомість (емоційна самосвідомість, точна самосвідомість, упевненість у собі);
- самокерування (самоконтроль, відкритість, уміння пристосовуватись, цілеспрямованість, ініціативність, оптимізм);
- соціальна свідомість (емпатія, відчуття організації, служіння);
- керування взаєминами (натхнення, вплив, розвиток інших, каталізатор змін, урегулювання конфліктів, командна робота і співпраця) [3, с. 257-260].

Розглядаючи лідерство як складову соціально важливих навичок особистості, Д. Гоулман, Р. Бояціс та Е. Маккі доводять те, що лідерами можна стати, а емоційний інтелект можна у собі розвинути [3, с. 114], й у своїй праці «Емоційний інтелект лідера» виокремлюють певні етапи його навчання:

- Перші уроки лідерства, тобто основа лідерських якостей людини, отримуються ще в ранньому дитинстві під час спостереження за людьми, які виконують роль лідера (вчитель, тренер та ін.).
- Втілення отриманих прикладів у життя, коли людина сама починає відігравати роль лідера у певних соціальних групах (гурток, команда, учнівське або студентське самоврядування).
- Накладання нової моделі поведінки на першу основу, отриману у дитинстві, під час зустрічі нових лідерів на роботі [3, с. 169-170].

Такий підхід до навчання Д. Гоулман, Р. Бояціс та Е. Маккі називають імпліцитним (автоматичним) та вважають його недостатньо ефективним, адже

володіння низкою лідерських якостей саме по собі не передбачає їхнє ефективне використання [3, с. 170]. Саме тому вчені акцентують увагу на важливості експліцитного (цілеспрямованого) навчання, тобто, зокрема, на розвитку лідерських якостей особистості через щоденну практику у школі, й задля його ефективності наголошують на необхідності дотримання таких умов: «почати усвідомлювати погані звички, свідомо практикувати нові звички і повторювати їх за кожної нагоди, доки вони не автоматизуються – тобто доки вони не перейдуть на рівень імпліцитного навчання» [3, с. 171]. На думку дослідників, якщо розвивати навички лідерства у такий спосіб, то вони стануть силою характеру особистості. При цьому для формування стійких лідерських якостей велике значення має мотивація і ставлення людини до навчання, а найбільш сприятливі можливості для навчання ефективним лідерським якостям, таким як самоконтроль, прагнення до перемоги, співробітництво та вміння переконувати, є підлітковий та юнацький вік [3, с. 121].

Здійснюючи дослідження суспільно-емоційного навчання, Д. Гоулмен зацентрував увагу на особливій ролі емоційної компетентності для успіху у навчанні та в житті, й визначив структуру емоційного інтелекту як комбінацію особистої та соціальної компетентності [4, с. 54]. Водночас, соціальна компетентність, окрім самокомпетентності, також взаємодіє із системною компетентністю, які в єдності складають міждисциплінарні особистісні компетентності, що ставлять людину у центрі її індивідуального освітнього процесу [5, с. 12]. Останній у відповідності до сучасного розуміння освітнього процесу, яке відображено і в Концепції Нової української школи, розглядається як синхронність здійснення навчання, виховання та розвитку [1, с. 19].

Вищезазначене актуалізує використання можливостей компетентнісного підходу щодо організації освітнього процесу Нової української школи для експліцитного навчання лідерству. А з огляду на якості особистості, які визначаються у відповідності до концепції емоційного лідерства як лідерські, з переліку визначених на основі Рекомендацій 2006/962/ЄС від 18 грудня 2006 року Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для

навчання протягом усього життя» ключових компетентностей Нової української школи, нашу увагу привертає саме соціальна компетентність.

На винятковій ролі соціальної компетентності для життєвого успіху людини наголошує Б. Шредер: «Люди з соціальними навичками діють відповідально щодо своїх співгромадян та їх оточення. Вони шанобливо, відкрито та активно ставляться до інших людей і можуть разом з ними навчатися, виконувати завдання та конструктивно працювати в команді. Вони здатні до спілкування та вирішення будь-яких конфліктів, які можуть виникнути в дусі партнерства та орієнтації на ресурси» [5, с. 18]. Перелічені вченим соціальні навички тісно перегукуються з якостями лідера, визначеними у відповідності до концепції емоційного лідерства.

Є. Унтерверг, спираючись на основи гуманістичної психології та педагогіки, стверджує, що робота над розвитком соціальної компетентності має ґрунтуватися на позитивному, цілісному та інклюзивному образі людини та заохочувати людей до безперервного та самостійного навчання, а також до подальшого розвитку [5, с. 12]. Ця позиція є співзвучною із тією, яку пропагує Р. Бояціс щодо вдосконалення лідерства, характеризуючи розроблену ним модельцілеспрямованого розвитку особистості «я-навчання» [3, с. 127].

У. Фрівагнер-Еверс, фокусуючись на ролі школи у розвитку соціальної компетентності через кооперативне навчання, визначає ряд тем, пов'язаних з нею, зокрема, таких як: кооперація, соціальна відповідальність, комунікація, поведінка, орієнтована на ситуацію, самовідповідальність, конфлікти, поведінка в роботі та навчанні й лідерство [5, с. 18]. На нашу думку, не зважаючи на те, що лідерство виокремлюється як окрема тематична складова соціальної компетентності, з огляду на концепцію емоційного лідерства, лідерські якості особистості мають можливість бути наскрізно розвинутими в процесі опрацювання усіх тем соціальної компетентності.

Отже, можемо підсумувати, що визначення Новою українською школою компетентнісного підходу одним із ключових, а соціальної компетентності однією із ключових, відкриває якісно нові можливості у здійсненні

експліцитного навчання лідерству та сприянні розвитку лідерських якостей випускника Нової Української школи.

Список використаних джерел

1. Концепція Нової української школи: Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Белікова Ю. Становлення та переваги емоційного лідерства // Український соціум. – 2012, № 2. – С. 7 – 16. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Usoc_2012_2_3
3. Гоулман Д., Бояціс Р., Маккі Е. Емоційний інтелект лідера / пер. з англ. В. Глінка. – 2-ге вид. – Київ: Наш формат, 2020. – 288 с.
4. Кові С. Лідер у мені / пер. з англ. В. Вишенська. - Київ: «Едіпрес Україна», 2016. - 246 с.
5. Соціальна компетентність у професії вчителя: жити разом та навчатися разом. – Одеса, 2018. – 62 с.